

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita P. Camilli De Lellis Fvndatoris Religionis Clericorum Regvlarivm Infirmis Ministrantivm

Cicatelli, Sanzio

Antverpiæ

Cap. XXVI. Camillus in cryptis & stabulis vrbis Romæ pauperes
peruestigat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37267

CAPVT XXVI.

Camillus in cryptis & stabulis vrbis Romæ pauperes peruestigat.

HIs charitatis officijs non contentus Camillus, cum multos Romæ in cryptis & stabulis mori intellexisset, fieri iussit duo ferebra ad morem Romanum, & persoluto quotidie quatuor baiulis pretio, cœpit cum illis ad ea loca pergere, & octo præterea nostris ad perquirendos pauperes instar canum venaticorum huc illuc mittere. Ferebat autem ipse, vti & illorum quisque, vnum sacculum panum, & vini lagenam, & ouarentia, & dulciaria, & eiusmodi alia ad eos corroborandos ac reficiendos: quorum multi in cisterna Septem-cella appellata, & in maiore palatio reperiabantur ita frigore conglaciati, & fame extenuati, vt vix ad aliquid gustandum, forcipibus (quas in eam rem deportabant) efficere possent vt dentes didicerent. Hic secum vnusquisque animo concipere potest, quo pacto ista misera corpora in locis humidis ac subterraneis, media hieme, humi strata, sine cibo, sine lignis, durare possent: vbi si focus fortè accenderetur, ille ipsi multò magis eos torquebat, ob continuum fumum qui illos propè excæcabat. Inter alia

verò

verò miseratione digna, quæ in iisdem locis
repererunt, vnum fuit; quòd cum mortuus
ibi iaceret adolescentulus quidam, & pater
quoq; ipsius similiter esset moriturus, hic pla-
nè volebat super proprij filij corpus cõmori,
& eius cadauere vti pro cervicali. Vnde non
mediocriter fuit laborandum, vt à malo pro-
posito, simul & à fœtore, abstraheretur.
Cunctos ergo huiusmodi homines Camil-
lus, eiusq; socij adiutum ac refocillatum
ibant: & quos magis afflictos, maioriq; ope
indigentes cernebant, ad Xenodochia de-
portandos curabant, aut si locus ibi non sup-
peteret, in domus nostræ Valetudinariũ mit-
tebant; vbi iisdem, quibus nostri domestici
ægroti, cibariis refici iubebantur. Verum-
enimverò quantos ibi dolores persenserit
Camillus, quantos gemitus atque suspiria in
illis cauernis, aut potiùs in illis viuorum ho-
minum sepulchris, impar est calamus expri-
mendo, & vinci se rerum magnitudine con-
fiteatur. Permitteremus igitur, vt illæ ipsæ ca-
uernæ, tot & tantis eius suspiriis concalescente,
debitam rei fidem faciant, & minimè du-
bium testimonium ferant. Nunc à cauernis
ad stabula procedamus. In stabulis igitur
non pauci quoque pauperes & infirmi nu-
merabantur, qui in fimo, qualicumque ca-
lore allecti, velut sepulti iacebant: quos
H 3 cum

118 VITÆ P. CAMILLI DE LELLIS
cū vidēret Camillus illuue, fœtore, fœditibus
plenos, non poterat quin maximo dolore cordis
disfrumberetur, atque in grauissimos gemitus erumperet:
dum scilicet oculis suis coram spectaret ista misera Iesu Christi
membra præ nimia egestate eò vsque redacta esse,
vt quasi indigni morte, & terræ sepultura,
cogerentur in ipso fimo etiam viuū sepeliri.
Horum talium corpora deterfis fordidibus
perpurgabat; tum aliquid esculenti poculentive
ad refrigerationem in os immittebat,
cauponas ad oua coquenda vt plurimum
adibat, postremò strictè amplexatus
secum abducebat domum. Semel autem accidit,
vt octo minimum vno in loco inclusos iuxta
portam Flumentanam reperiret, eosque fame
& frigore iam semimortuos: hortatur ergo
Camillus vt aliquid resumant animi, & secum
vnà ad Xenodochium cuncti veniant: placet
illis conditio, eunt vnà, sed inter eundum
ad S. Spiritus, cū ad S. Rochi peruenissent,
ecce vnus, præ nimio languore vltèrius
progredi non valens, deficit, & labitur.
Inter hæc conspicit Camillus præeuntem
rhedam viris nobilibus plenam: igitur
dum nihil aliud occurrit quod potius agat,
cum simplicitate eos adoriens, *Quasi vos,
inquit, domini mei, vt propter Dei amorem
hunc pauperculum velitis in rhedam vestram*

stram assumere, & vsque ad Xenodochium deportare. Nec mora: viri illi verè generosi, piam Camilli petitionem reueriti, in terram cuncti descendunt, & totam illi rheadam concedunt. Ipse verò ingentes se debere illis gratias professus, absque alia in præfens carimonia omnes suos pauperes in rheadam leuat, & velut triumphans gaudio, perhilaris ad Xenodochium vehit. Aliàs obuiam Romæ factus magno pauperum gregi, qui vinctis manibus bini & bini (propterea quòd vagabundi essent, nec in sancti Sixti Xenodochio manere voluissent) à satellitibus ad ripulam ducebantur, vt ibi naue conscensa ex vrbe amandarentur: quod prudentissimè quidem à Magistratibus constitutum erat, sed visum tunc Camillo fuit ita rem geri, ac si omnes isti miseri ad mortem ducerentur. Quare insolito animi dolore correptus consequi eos cœpit, & super eorum calamitate atque miseria lugere ac plangere: quin ad singulos ferè passus iustitiæ administratos (quibus datum in mandatis fuerat, vt in nauim istos compellerent) precari ac supplicare, tantisper vt expectarent, donec ad Illustrissimum Gubernatorem pro illis intercessurus accessisset: sperare enim se ab insigni illius clementia quiduis impetraturum. Nolente autem administro eius

H 4 auscul-

auscultare dictis, nec minimum indulgere
 temporis, bonus Pater ardentissimo zelo
 percitus, & velut hominis istius inhumani-
 tati indolens, *Tam multa*, inquit, *Iudeorum*
millia Roma nutriuntur: non posset etiam pau-
culis Christianis exiguus relinqui locus? Pro-
 mittebat autem suis impensis se eos alitu-
 rum, quotiescumque sibi essent derelicti: &
 sperabat posse in vrbe Roma, matre omnia
 pietatis, tantum reperiri terræ, quantum ad
 eos suscipiendos, & in suis condendos visce-
 ribus sufficeret. Verum administer hæc om-
 nia surdis excipiens auribus, tantò magis in-
 stabat pauperes in nauigia compellere, quan-
 tò plus ille conquerebatur. Vnde maiori suc-
 census zelo Camillus, & aliquam tandem
 gratiam se impetraturum sperans, cum san-
 cta quadam violentia pauperes derinebat,
 ne in naues conscenderent. Tum verò ille
 grauius indignatus, cum furore intermina-
 tur, se ad triemes eum amandaturum, si ve-
 trà, quò minùs altioris Potestatis mandata
 exequatur, impedire pergat. Ast Camillus
 quacumque demum via eum vincere percipi-
 ens, cum humilitate & planctu, plurimè
 mortalibus ibi præsentibus, in genua proci-
 dit, & brachiis in crucem compositis, maio-
 rem in modum precatus est ne illos amandaret,
 aut saltem aliquos è debilioribus &

peius

peiùs affectis sibi relinqueret. Tum denique victus minister, atque emollitus, duos ei concessit, quos Camillus tamquam morti vicinioreselegit, & inter tot alios assumpsit, tristis quidem sanè de damno reliquorum: quos ipse de fluminis ripa sublata voce consolabatur, & ad moriendum saltem in gratia Dei (quandoquidem nullum aliud in hac misera vita superesset remedium) exhortabatur. Tum verò erectis in cælum oculis diuinam Maiestatem ardentè deprecabatur, vt tot homines opera manuum suarum miseraretur, & iram suam à sancta illa ciuitate deinceps auerteret, aut certè oculos illi suos occluderet, ne tantam ruinam deinceps conspiceret. In ipso autem nauigij digressu videbatur illi cor suum in pectore discerpi: tantus eum dolor opprimebat. Ibi autem immotus perstabat, eos respectans, & quasi Deo animas extremùm commendans, donec loci distantia visum eriperet. Postea verò suos binos pauperes præ se agens domum duxit, vbi complures dies haberi eorum curam iussit, sicque vitæ & saluti restituit. Cuius facti haud ita multò post dominus Mattheucus, Romæ tum Gubernator, eum leniter reprehendit, admonendo ne aliàs adeò se transferri zelo permetteret, vt contra altiores Potestates veniret, eorumque decreta impediret.

H s dicit.

diret. Camillus autem postulatâ illius facti
veniâ, ibat gaudens, quòd aliquam, pro amo-
re pauperum Christi Iesu, correptionem pas-
sus esset.

CAPVT XXVII.

*Camillus dictis pauperibus in sancti Sixti
Nosocomio & in horreo Rhedarum opi-
tularur.*

Quamuis in calamitoso illo tempore
omnes ferè Domini Cardinales, & alij
Prælati atque Religiosi sua erga dictos pau-
peres viscera misericordiæ aperuerint, varia-
que Xenodochiola in suis ipsorum ædibus
suscitarint, nihilominus cum aduerteret Ca-
millus, in sancti Sixti Nosocomio turbam
ingentem coaceruatam, optaretque vt debi-
tis saltem muniti Sacramentis excederent
(nam intra paucos dies amplius quàm tria
millia decesserant) iuit ipse cum aliis octo è
nostris ad eorum curam suscipiendam. Tan-
tus porrò inibi tamque atrox exhalabat fœ-
tor, vt magnum haud dubiè Domini fuerit
miraculum, quòd non omnes vitam amife-
rint, tres autem dumtaxat amiserunt, quo-
rum hæc sunt nomina, Horatius Totius Flo-
rentinus, Horatius Zoppillus Neapolitanus,

&